Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 170/0306
05.11 20 26 год.
Скопје

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на јавната седница одржана на 29.10.2026 година, врз основа на примена жалба од **Моника Марковска,** ја донесе следнава:

ОДЛУКА

ЖАЛБАТА Е ОСНОВАНА

Текстот на ТВ Тера со наслов ***„Тендерски игри за женско претприемништво во Битола?!“*,** објавен на 01.10.2026 г. и на веб страната на медиумот и на неговиот профил на Фејсбук, отстапува од професионалните и етичките стандарди при известувањето.

ЖАЛБА

Жалителката Моника Марковска до СЕММ на 01.10.2026 г., упати жалба за текстот на ТВ Тера со наслов „*Тендерски игри за женско претприемништво во Битола?!*“, објавен на 01.10.2026 г., при што се жали на етички прекршоци како што се: незастапена втора страна, мешање факти и мислења, вест и коментар, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето, неточно и нефер известување, непочитување на презумција на невиност и заштита на сведоци.

Жалителката смета дека медиумот неосновано ја поврзува со тендерски неправилности, судир на интереси и незаконско постапување. Тврди дека немала улога во јавната набавка што би можела да доведе до незаконитост.

„Во објавениот текст од страна на Тера, лично сум именувана и поврзана со наводни „тендерски игри“, „скандал во најава“, „очигледен судир на интереси“ и можни „незаконски поведенија“, иако не е приложен ниту еден доказ, одлука или наод од надлежна институција со кој е утврдено мое незаконско постапување или влијание врз јавната набавка... Советот за женско претприемништво е советодавно тело и нема надлежност да подготвува тендерска документација, да определува критериуми, да оценува понуди или да избира економски оператор. Не сум учествувала во подготовката или спроведувањето на јавната набавка, не сум во комисијата и не сум влијаела врз изборот. Здружението ВР ЛАБ учествувало во јавно објавена постапка, но неговата понуда не била избрана, не бил склучен договор и здружението не добило финансиски средства...“ – тврди жалителката.

Во жалбата на СЕММ му е доставена целата содржина во пдф формат (компјутерски скриншот од текстот и линкот од објавата), како и пошироко образложение.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со востановената процедура (член 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби), по приемот на жалбата стапи во контакт со медиумот и побара да се изјасни по однос на наводите во жалбата.

Притоа, го потсети даваталет на медиумска услуга и на можноста случајот да се реши по пат на медијација, пред да биде разгледуван од членовите на Комисијата за жалби. На медиумот детално му беа појаснети наводите на жалителот и основите по кои смета дека е постапено непрофесионално при известувањето.

До СЕММ во предвидениот рок не беше доставен одговор од медиумот на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека Текстот на ТВ Тера со наслов „*Тендерски игри за женско претприемништво во Битола?!*“, на веб страната на медиумот и на неговиот профил на Фејсбук отстапува од професионалните и етичките стандарди при известувањето, при што се прекршени членовите 1, 2 и 6 од **Кодексот на новинарите на Македонија**.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

Комисијата ги разгледа фактите поврзани со случајот и утврди дека станува збор за текст во кој се известува за сомневања за можно противзаконито трошење јавни пари, а поврзано со Стратегија за женско претприемништво при Општина Битола – тема од јавен интерес. Комисијата го оценуваше текстот на медиумот првенствено од етички аспект во однос на членовите на Кодексот на новинарите на Македонија, при што утврди дека има прекршување на дел од членовите.

Членовите на Комисијата констатираа дека трошењето јавни средства и можниот судир на интереси се прашања од јавен интерес, но дека е важно на кој начин медиумот ги истражува овие прашања. Во конкретниот случај медиумот тоа го сторил без доволно да ги провери податоците со засегнатите страни: Советот за женско претприемништво, претседателката Марковска, која е и жалителка, Општина Битола и други субјекти. Не е експлицитно наведено дека се побарани изјави од Општината и од Марковска, иако се нагласува дека „... не се охрабриле да ги објаснат (прашањата) во име на транспарентноста.“ Натаму, пак, се наведува дека: „Од сите вклучени страни во овој скандал во најава, единствено одговори испрати агенцијата што го доби тендерот за изработка на Стратегијата.“

Изјавата од „Маркет Висион“, со која се негира претходна соработка или консултација со жалителката и со нејзиното здружение, е релевантна информација што треба да биде земена предвид при оценувањето на сомнежите. Но, наместо тоа, медиумот продолжува со шпекулативни интерпретации за можни претходни договори. Новинарот има право да биде скептичен кон изјавите на соговорниците, но тој скептицизам мора да биде поткрепен со факти. Во спротивно, постои опасност секоја информација што не ја потврдува почетната теза да биде толкувана како дополнителен доказ за сомнежите.

Изнесувањето сомнежи за можни незаконитости е легитимно, но тие мора да имаат фактичка основа. Особено е проблематично кога демантот или изјаснувањето на засегнатата страна се толкува како дополнителен повод за сомневање, без нови докази.

Со употребата на квалификации и инсинуации за можни неправилности кои не се поткрепени со извори и доволно проверени факти, само се создава впечаток на утврдена одговорност. На тој начин е замаглена јасната разлика меѓу фактите и новинарските претпоставки и оценки, а јавноста се доведува во заблуда..

Имајќи ги предвид погоре изречените аргументи, Комисијата оцени дека се прекршени членовите 1 2 и 6, од **Кодексот на новинарите на Македонија**.

Член 1

Новинарот има право на слободен пристап и одговорно користење на сите извори на информации од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни и проверени информации, нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Прикривањето факти е еднакво со нивното намерно искривување.

Член 2

Новинарот треба да ја провери точноста на информацијата колку што е тоа можно и од меѓусебно неповрзани извори. Новинарот ќе го именува изворот на информациите, а ако изворот бара да остане анонимен, ќе го заштити. Доколку информацијата има еден извор, не може да се потврди или станува збор за претпоставка, тоа треба да се нагласи.

Член 6

Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот. Насловот и визуелизацијата треба да ја одразуваат содржината на новинарскиот производ.

*** * ***

Комисијата едногласно одлучи како што е погоре наведено. Во работата на Комисијата учествуваа членовите: Тамара Чаусидис, Снежана Трпевска, Жана Божиновска и Мирче Адамчевски, кои присуствуваа и дискутираа на јавната седница, како и Сефер Тахири кој писмено го поднесе своето мислење.

Со почит,

Совет за етика во медиумите
на Македонија

Претседателка на Комисијата за жалби
Тамара Чаусидис

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595